

El pla de sostenibilitat turística:

UNA OPORTUNITAT PER LA COMARCA

2022

PLA DE MALLORCA **XXI**

Introducció

El 2020, un conjunt de persones que vivim i estimam el Pla de Mallorca vàrem crear una entitat associativa, sense afany de lucre, independent i oberta a tothom que estima el Pla. Amb

aquesta voluntat, l'associació Pla de Mallorca XXI es planteja com un observatori de referència sobre el Pla de Mallorca, un projecte col·lectiu per reflexionar i proposar idees pel futur, amb perspectiva històrica, col·laborant amb les institucions públiques i les entitats privades que fan feina en tots els pobles de la comarca.

L'any passat es va signar un conveni de col·laboració amb el Consell de Mallorca, la Mancomunitat del Pla i l'Associació de Llicenciats en Ciències Ambientals de les Illes Balears (ALCAIB). Aquest acord té la finalitat d'establir vies de cooperació per impulsar projectes de promoció i informació turística basats en el desenvolupament sostenible, la promoció de la qualitat del producte turístic i la identitat pròpia del Pla de Mallorca. Alhora, es pretén impulsar el tret turístic diferenciador de la zona i desenvolupar eines que evitin el declivi de l'interior de Mallorca, allunyat de l'impacte directe de la despesa turística.

Un dels primers projectes que vàrem presentar al Consell de Mallorca i a la Mancomunitat va ser el de la creació d'una "Fitxa Ambiental" per al sector turístic del Pla. En col·laboració amb ALCAIB, es va elaborar aquesta proposta de posada en valor d'hotels, restaurants i comerços en funció de la seva petjada ecològica. Aquest seria el distintiu de qualitat del futur, en el qual quedarien reflectides les bones pràctiques energètiques, el respecte al medi ambient i l'adaptació al canvi climàtic. Seria una eina per a remarcar els avantatges que el Pla té com a conjunt, reforçant el concepte de proximitat tant per la seva fiabilitat en seguretat sanitària com per la seva contribució en adaptació al canvi climàtic i reducció de la petjada ecològica.

Simultàniament, varem col·laborar amb el projecte turístic que impulsava l'ajuntament de

Montuiri juntament amb la Fundació Mussol. El projecte, anomenat, "SuSTowns: Promoció del turisme sostenible a petits pobles amb encant del Mediterrani" era una iniciativa d'àmbit europeu del programa Interreg Mediterraneu. L'objectiu és el de desenvolupar eines de planificació i gestió del turisme que evitin el declivi dels petits pobles mediterranis promovent un turisme sostenible i de qualitat, posant en valor el patrimoni cultural local.

En funció d'aquestes primeres iniciatives la Mancomunitat va presentar el Pla de Sostenibilitat turística i va mancomunar les iniciatives turístiques dels diferents ajuntaments. El **Pla de Sostenibilitat Turística**, per al desenvolupament del qual la Mancomunitat ha obtingut un finançament de 3 milions d'euros per als pròxims tres anys, és tota una oportunitat i també un repte.

Des de Pla de Mallorca XXI felicitem la Mancomunitat i a tots els ajuntaments del Pla, ja que valorem positivament la iniciativa, que creiem que pot marcar una fita en el desenvolupament econòmic i social de la comarca. Compartim els objectius presentats, orientats precisament a l'economia circular, la sostenibilitat ambiental i a reforçar el producte local. També els eixos d'actuació, en relació amb la transició ambiental, energètica, digital i a la millora de la competitivitat.

El repte principal del Pla de Sostenibilitat pensam que està precisament en el desplegament dels projectes i accions que s'hi duren a terme, ja que s'ha d'aconseguir que aquests integrin i millorin la qualitat de vida del conjunt dels habitants del Pla. En un context de transició, amb l'emergència climàtica com a marc general, consideram que és necessari reflexionar i planificar d'una manera profunda i consensuada la seva aplicació.

Aquest document inicial és una oferta de l'Associació a col·laborar amb la Mancomunitat en la concreció i el desplegament d'aquest pla, oferint d'entrada una sèrie de reflexions i idees.

Criteris generals de partida

El Pla, com a entitat productora dins una illa de turisme, té un caràcter i un paisatge agrari que el doten d'una particularitat especial dins el conjunt de Mallorca. Per això, el fet de consolidar el Pla com a productor i com a àrea comunitària actuarà com a atractiu de visitants. Entenem, per tant, que l'estratègia turística del Pla de Mallorca ha d'anar dirigida a l'enfortiment de la societat i el sector agrari, a la consolidació dels

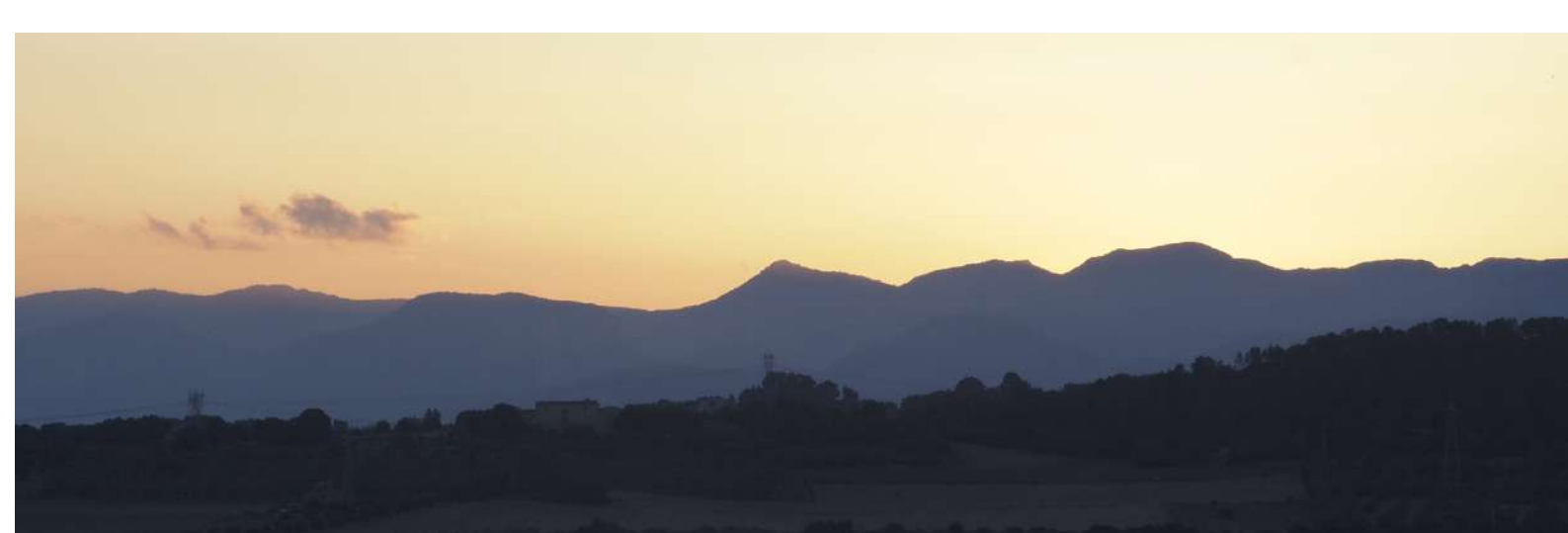
llaços entre el teixit productor i empresarial i a la posada en valor i rehabilitació del patrimoni cultural i natural. La millor campanya de promoció turística serà aconseguir reforçar el territori i els seus habitants.

És important tenir present que l'esforç no s'ha d'orientar cap a la promoció, sinó més aviat cap al producte. A un producte definit pel benestar dels residents i per la potenciació de la idea de comunitat del Pla quant als seus valors patrimonials i naturals. La millora dels elements etnològics, dels espais naturals, de les empreses i del teixit cultural, entre d'altres, aspectes com la petjada ecològica, la circularitat o la comercialització del producte local, contribuiran a unes millors condicions ambientals i socials, alhora que configuraran una activitat turística de qualitat. Concretament, els projectes que se'n derivin del Pla de Sostenibilitat han d'anar a beneficiar a tots els municipis del Pla, reforçant la qualitat de "turisme no estàndard", millora de la qualitat de vida dels residents i del teixit cultural i econòmic, recuperar elements etnològics, patrimoni natural i paisatge, potenciar l'activitat agrícola i el producte km 0 i enfortir la participació ciutadana.

El sistema de gestió dels fons econòmics i dels projectes del Pla de Sostenibilitat Turística

Donada la important quantitat econòmica en què el Pla està dotat i el curt termini de temps en el que s'ha d'executar, presentam una sèrie d'observacions que segurament ja es tenen en compte.

- El retorn de les inversions, sigui en beneficis socials o econòmics, s'ha de tenir en compte en cada projecte, així com criteris d'igualtat d'oportunitat de gènere, ecologia del projecte i altres valors que propugna la idea de sostenibilitat.
- La qualitat dels projectes, tant en la seva planificació com en l'execució i avaluació, intentant que els seus autors o autores siguin persones que coneixin el Pla.
- La participació de la societat civil del Pla, al mateix nivell que l'administració pública i la iniciativa privada, ha d'estar garantida en totes les fases del Pla, des d'un primer moment. Segurament serà rescindible crear un organisme que faciliti i garanteixi aquesta participació.

Propostes inicials de projectes

1

Impulsar la **seu del recentment creat Observatori del Turisme Sostenible a l'edifici en desús de l'Eco-Museu ecològic de Montuïri**, per tal de rendibilitzar anteriors inversions turístiques. Obrir a tots els municipis que puguin fer oferiments semblants.

2

Creació d'una eco-regió que abasti tot el territori del Pla , per a potenciar el producte km 0 i la seva comercialització, tant a establiments hotelers i de restauració com al consumidor final. Potenciar la venda directa i les cooperatives.

3

A mitjà termini, crear una **etiqueta de productes de proximitat**, tant per productes agroalimentaris com per l'oferta gastronòmica. Aquesta etiqueta hauria de donar garanties al consumidor de la procedència del producte i alhora posaria en valor l'autenticitat de les receptes i dels plats oferts a un establiment de restauració. En el context de crisi climàtica, seria també una garantia de la baixa petjada de carboni en tractar-se de productes de proximitat, el qual li donaria també un valor afegit. Aquesta podria ser una etiqueta nova o estar vinculada a la futura Marca Mallorca, tot diferenciant les regions.

4

Promoure la **col·laboració i el treball conjunt entre els productors del Pla**, amb el suport de les entitats públiques com el Consell, la Mancomunitat i els Ajuntaments del Pla, que mostrin una voluntat clara de fer feina junts per sortir de la crisi junts, orientats a un futur totalment sostenible.

5

Crear una **plataforma web que incorpori tota l'oferta d'interès turístic** demostrat, tant per residents com per visitants, i que estigui permanentment actualitzada.

6

Recuperar patrimoni etnològic per al posterior disseny de rutes culturals patrimonials. Aquestes rutes han de tenir l'objectiu de vertebrar els municipis de la comarca com una unitat, posant en valor l'oferta cultural i gastronòmica del conjunt. Les rutes s'haurien de poder oferir amb mitjans audiovisuals per visites més bé individuals i amb guies personals especialment formats per atendre grups de visitants.

7

Fer un pla pilot de tres anys d'una **oficina d'informació turística** per veure el seu interès i viabilitat per estendre a altres municipis. Com a línia estratègica, enfortir la percepció de "**turisme no estàndard**". El model de turisme del Pla és original, autèntic. El visitant ha de tenir la sensació que va a un lloc no-estandarditzat, únic i diferent, que no es pot replicar. Dins el fet d'oferir un producte turístic, aquest ofereix matisos i fets particulars, amb una experiència singular.

8

Ajudar als establiments d'allotjament turístic a implantar una **fitxa ambiental de la seva petjada ecològica**, complementant els Plans de Circularitat obligatoris amb el recentment aprovat decret del Govern

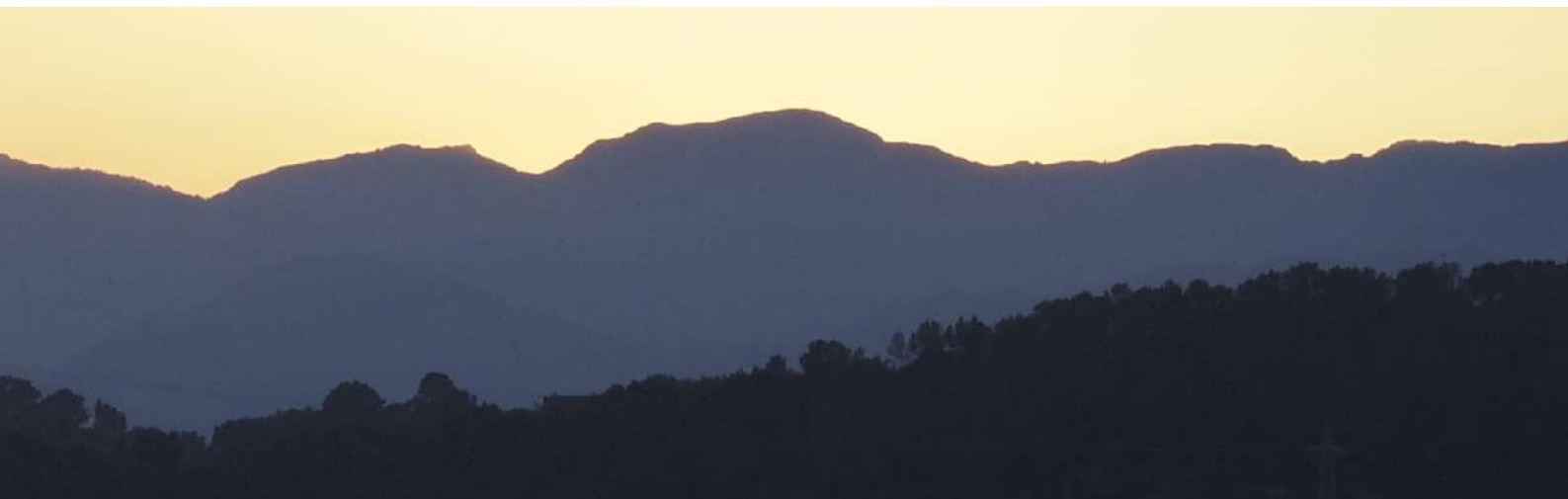
9

Habilitar **espais de teletreball** a cada poble per a fomentar l'activitat laboral de professionals qualificats i l'arribada de nous residents, així com millorar les connexions per a tots els residents.

10

Conversió de l'actual revista EL PLA en un **magazine imprès en 4 idiomes** (català, castellà, anglès i alemany), amb notícies i informació d'iniciatives interessants i innovadores d'entitats, empreses i persones del Pla. Aquesta publicació servirà com a mitjà per difondre els continguts propis de la revista, i també com a plataforma per amplificar els continguts generats pels mitjans locals que treballen als diferents municipis de la comarca.

Tenim l'oportunitat de reforçar els avantatges que el Pla de Mallorca té com a conjunt, reforçant el concepte de proximitat tant per la seva fiabilitat en seguretat sanitària com per la seva contribució en l'adaptació al canvi climàtic i la reducció de la petjada ecològica. D'aquesta manera podrem dissenyar les estratègies turístiques adaptades al territori a diferents velocitats, amb un inicial pla de xoc i amb planificació per al futur.

www.plademallorcaXXI.com
info@plademallorcaXXI.com

PLA DE MALLORCA **XXI**